

Zapora ghostwriting

Rzetelność w nauce stanowi jeden z jej jakościowych fundamentów. Czytelnicy powinni mieć pewność, iż autorzy publikacji w sposób przejrzysty, rzetelny i uczciwy prezentują rezultaty swojej pracy, niezależnie od tego, czy są jej bezpośrednimi autorami, czy też korzystali z pomocy wyspecjalizowanego podmiotu (osoby fizycznej lub prawnej).

Co to jest zapora ghostwriting?

Dowodem etycznej postawy pracownika naukowego oraz najwyższych standardów redakcyjnych powinna być jawność informacji o podmiotach przyczyniających się do powstania publikacji (wkład merytoryczny, rzeczowy, finansowy etc.), co jest przejawem nie tylko dobrych obyczajów, ale także społecznej odpowiedzialności.

Przykładami przeciwstawnymi są „ghostwriting” i „guest authorship”. Z „ghostwriting” mamy do czynienia wówczas, gdy ktoś wniósł istotny wkład w powstanie publikacji, bez ujawnienia swojego udziału jako jeden z autorów lub bez wymienienia jego roli w podziękowaniach zamieszczonych w publikacji. Z „guest authorship” („honorary authorship”) mamy do czynienia wówczas, gdy udział autora jest znikomy lub w ogóle nie miał miejsca, a pomimo to jest autorem/współautorem publikacji.

Aby przeciwdziałać przypadkom „ghostwriting”, „guest authorship” redakcja czasopisma powinna wprowadzić odpowiednie procedury swoiste dla reprezentowanej dziedziny bądź dyscypliny nauki lub wdrożyć poniższe rozwiązania:

1. Redakcja wymaga od autorów publikacji ujawnienia wkładu poszczególnych autorów w powstanie publikacji (z podaniem ich afiliacji oraz kontrybucji, tj. informacji, kto jest autorem koncepcji, założeń, metod, protokołu itp. wykorzystywanych przy przygotowaniu publikacji), przy czym główną odpowiedzialność ponosi autor zgłaszający manuskrypt.
2. Redakcja wyjaśnia w „Instrukcjach dla autorów”, że „ghostwriting”, „guest authorship” są przejawem nierzetelności naukowej, a wszelkie wykryte przypadki będą demaskowane, włącznie z powiadomieniem odpowiednich podmiotów (instytucje zatrudniające autorów, towarzystwa naukowe, stowarzyszenia edytorów naukowych itp.).
3. Redakcja powinna uzyskać informację o źródłach finansowania publikacji, wkładzie instytucji naukowo-badawczych, stowarzyszeń i innych podmiotów („financial disclosure”).
4. Redakcja powinna dokumentować wszelkie przejawy nierzetelności naukowej, zwłaszcza łamanie i naruszanie zasad etyki.

Wszystkie osoby wskazane jako autorzy muszą brać taki udział w przygotowaniu pracy, aby móc wziąć odpowiedzialność za jej zawartość. Niedopuszczalne jest wskazywanie jako autora (współautora) osoby, której wkład w powstanie pracy jest znikomy lub w ogóle nie miał miejsca („*guest authorship*”). W przypadku prac przygotowanych przez więcej niż jednego autora należy przedstawić wkład poszczególnych autorów w powstanie pracy, zaznaczając udział w: A – przygotowaniu projektu badań, pracy; B – zbieraniu danych, prowadzeniu badań; C –

przeprowadzeniu analizy statystycznej; D – interpretacji wyników; E – opracowaniu manuskryptu; F – wyszukiwaniu literatury. Członkowie grup, którzy nie spełniają tych kryteriów, powinni być wymienieni, za ich zgodą, w podziękowaniach. Niedopuszczalne jest, aby osoba, która wniosła istotny wkład w powstanie pracy nie była ujawniona, jako współautor lub wymieniona w podziękowaniach („ghostwriting”). Odpowiedzialność za wskazanie autorów pracy ponosi autor przesyłający pracę do redakcji. Niestosowanie się do powyższych zasad będzie uznane za nierzetelność naukową oraz postępowanie nieetyczne. Wszelkie naruszenia zasad etycznych obowiązujących w nauce będą przez redakcję dokumentowane. W przypadku wykrycia będą ujawniane i podane do wiadomości zainteresowanych instytucji, towarzystw naukowych i redakcji innych czasopism.

Powinna zostać podana informacja o źródłach finansowania prowadzonych badań i przygotowania pracy do publikacji. Wskazany powinien być udział instytucji naukowo-badawczych lub innych podmiotów w prowadzonych badaniach i przygotowaniu pracy do publikacji.

Autorzy muszą ujawnić Redakcji i opisać na załączonym dokumencie wszystkie konflikty interesu (w tym dotyczące spraw finansowych), co do których Redakcja lub czytelnicy mogą sadzić, że odnoszą się one do przedstawionych badań lub innego materiału. Informacja ta będzie traktowana przez Redakcję, jako poufna, do czasu zaakceptowania pracy do druku. Wtedy Redakcja może opublikować odpowiednie informacje razem z artykułem.

W celu uniknięcia wskazanych zjawisk w Roczniku Polskiego Towarzystwa Historycznego Oddział w Skarżysku-Kamiennej, redakcja uprzejmie prosi wszystkich potencjalnych autorów o uczciwe ujawnianie faktycznego wkładu w powstanie publikacji (z podaniem afiliacji oraz kontrybucji, czyli informacji o tym, kto jest autorem koncepcji, założeń, metod itp. wykorzystanych przy przygotowywaniu publikacji). Jednocześnie informujemy, że główną odpowiedzialność ponosi autor zgłaszający manuskrypt.